

ความผูกพันของคนกับพริก

ตอน : การปลูกพริกกะเหรียงพันธุ์คีรีราษฎร์ แบบปลอดภัย (ตอน 2)

△ ผลผลิตพริกกะเหรียงคีรีราษฎร์ที่ปลูกในระบบปลอดภัย

ฉบับนี้มาว่ากันต่อด้วยเรื่องของหลักเขตกรรมการปลูกพริกกะเหรียงพันธุ์คีรีราษฎร์แบบปลอดภัย ประกอบไปด้วยหลักการเตรียมพื้นที่ การเพาะกล้า การปลูก การจัดการธาตุอาหาร การกำจัดวัชพืช การให้น้ำ และการเก็บเกี่ยวผลผลิต

หลักเขตกรรมการปลูกพริกกะเหรียงพันธุ์คีรีราษฎร์แบบปลอดภัย

1. การเตรียมพื้นที่

ดินที่เหมาะสมต่อการปลูกพริกคือ ดินร่วนปนทรายมีการระบายน้ำและถ่ายเทอากาศดี และมีธาตุอาหารที่อุดมสมบูรณ์ มีความเป็นกรดตั้งแต่เล็กน้อยจนถึงเป็นกลาง (pH 5.5–6.5) และควรมีอินทรียวัตถุอย่างน้อย ร้อยละ 2.5 การเตรียมพื้นที่เริ่มต้นจากการไถพรวนตากดินอย่างน้อย 2 สัปดาห์ เพื่อให้วัชพืชตาย และให้มี

ความลึกอย่างน้อย 30–40 เซนติเมตร เนื่องจากพริกเป็นพืชที่มีรากลึกในแนวตั้ง (ตั้งฉากกับพื้นโลก) ดินที่มีความเป็นกรดสูง (pH ต่ำกว่า 5.5) ควรแก้ไขโดยหว่านปูน เช่น ปูนขาว หินปูน หรือ หินโดโลไมต์ อัตรา 100–200 กิโลกรัมต่อไร่ โดยใส่ปูนก่อนปลูกอย่างน้อย 1 สัปดาห์ ไถพรวนผสมคลุกเคล้าให้ปูนผสมกับดิน และตากดินทิ้งไว้ การปลูก

โดยการหยอดเมล็ดเป็นแถวหรือแซมกับพืชอื่น ๆ ไม่มีการยกแปลง การเพาะกล้าแล้วย้ายปลูกแถวเดี่ยวระยะปลูกระหว่างต้นและแถว 0.8–1.0 เมตร (5,000 ต้นต่อไร่) ยกแปลงกว้าง 1.0 เมตร การปลูกแถวคู่ระยะปลูกระหว่างต้นและแถว 0.5–0.8 เมตร (10,000 ต้นต่อไร่) ยกแปลงกว้าง 1.5 เมตร

△ เพาะเมล็ดพันธุ์ในกระบะ

△ ต้นกล้าอายุ 8-10 วัน

△ ย้ายชำต้นกล้า

“ การปลูกพืชแนวเกษตรอินทรีย์เป็นระบบที่ปลูกโดยไม่ใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีสังเคราะห์ มีการปรับปรุงดินให้มีคุณภาพดีโดยใช้ปุ๋ยหมัก มีการคลุมดินด้วยวัสดุจากธรรมชาติ เช่น ฟางข้าว ชากพืชและสัตว์ที่ฟุพัง ปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อลดการระบาดของศัตรูพืช และอนุรักษ์แมลงที่เป็นประโยชน์ การใช้ปุ๋ยหมักเพื่อการปรับปรุงคุณสมบัติของดินทั้งทางกายภาพ เคมี และชีวภาพ และเพิ่มผลผลิต ”

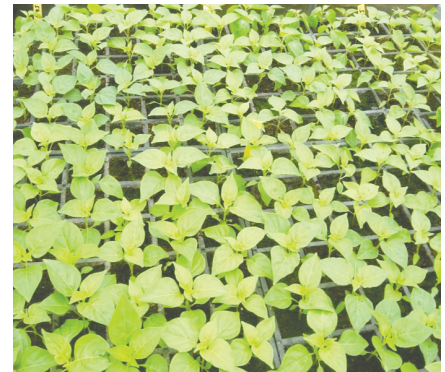
อัตราการใช้ขึ้นกับประเภทของดิน ความอุดมสมบูรณ์ของดินและชนิดของพืชที่ปลูก ดินทรายหรือดินร่วนปนทรายที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำอัตราการใช้ปุ๋ยหมักจะสูง ดินเหนียวหรือดินร่วนปนทรายที่มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางมีอัตราการใช้ปุ๋ยหมักน้อยกว่า อัตราปุ๋ยหมัก 1 ตันต่อไร่ โดยใส่ขณะเตรียมพื้นที่โดยหว่านให้กระจายทั่วแปลงแล้วคลุกเคล้ากับดิน หรือไถกลบเป็นแถวลงไปแปลงปลูก

2. การเพาะกล้า

เมล็ดพันธุ์พริกทะเลทราย 1 กรัม มีจำนวน 250 เมล็ด พื้นที่ปลูก 1 ไร่ (1,600 ตารางเมตร) ใช้เมล็ดพันธุ์ 20 กรัม เพาะเมล็ดในตะกร้าที่มีส่วนผสมของวัสดุเพาะ ประกอบด้วย ทรายละเอียด : แกลบดำ : ปุ๋ยหมัก ในอัตรา 1:1:1 โดยปริมาตร ควรแช่เมล็ดพันธุ์ด้วยน้ำอุ่น 50-55 องศาเซลเซียส โดยใช้ น้ำเดือดผสมกับน้ำอุณหภูมิปกติ อัตราส่วน

1:1 ส่วน เพื่อทำเป็นน้ำอุ่น แล้วนำเมล็ดพันธุ์พริกแช่นาน 15 - 20 นาที ก่อนการเพาะเมล็ด เพื่อป้องกันโรคที่ติดมากับเปลือกของเมล็ดพันธุ์ เมื่อต้นกล้ามีอายุ 8-10 วัน หรือใบเลี้ยงคลี่เต็มที ย้ายกล้าลงกระบะเพาะหลุมละ 1 ต้น โดยเตรียมดินดำ ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักเก่า ชี้เถ้าแกลบ ผสมอย่างละเท่าๆ กัน ร่อนโดยใช้ตะแกรงร่อนทรายขนาดใหญ่ จากนั้นคลุกวัสดุเพาะกล้าให้เข้ากันแล้วนำไปย้ายกล้าให้ น้ำสม่ำเสมอทั้งเช้าและเย็น วันละ 2 ครั้ง ช่วงเวลาที่เหมาะสม คือ 8.00 - 9.00 น. และ 15.00 - 16.00 น. การเตรียมต้นกล้าให้ตั้งตัวได้เร็วทำได้โดยงดการให้น้ำก่อนย้ายปลูก 3-5 วัน ให้น้ำเฉพาะตอนเช้าเท่านั้นจะทำให้ระบบรากปรับตัวได้ดีกับสภาพการย้ายปลูก (ทนการขาดน้ำ) การย้ายปลูกควรทำในช่วงเย็น ถ้ามีแสงแดดอ่อนๆ สามารถย้ายปลูกได้ตลอดวัน การขาดของรากสามารถมีการแตกรากใหม่ และทำให้ระบบรากแข็งแรงมากขึ้น ย้ายต้นกล้าลงแปลงปลูกเมื่อมีใบจริง 3-5 วัน หรือ 40 วัน หลังเพาะเมล็ด

“ พื้นที่ที่มีอุณหภูมิต่ำในเวลากลางคืน (ต่ำกว่า 20 องศาเซลเซียส) ควรบ่มเมล็ดพันธุ์ให้งอกก่อนนำไปเพาะกล้า การกระตุ้นให้เมล็ดพันธุ์งอกเร็วและสม่ำเสมอ ทำให้ต้นกล้ามีขนาดใกล้เคียงกัน และให้ผลผลิตสูง ”

△ อายุต้นกล้า 40 วัน หลังย้ายกล้า

△ การบ่มเมล็ดพันธุ์พริกทะเลทรายให้งอกก่อนนำไปเพาะกล้า

โดยนำเมล็ดพันธุ์ใส่ห่อผ้าแห้งน้ำอุ่นไว้ 5-8 ชั่วโมง จากนั้นนำเมล็ดพันธุ์ไปบ่มนานอย่างน้อย 12 ชั่วโมง จนเมล็ดพันธุ์เริ่มงอกแล้ว จึงนำมาเพาะในถาดกระบะ กลบเมล็ดพันธุ์ให้เรียบและคลุมด้วยกระดาษอย่างบางแล้วรดน้ำให้ชุ่ม รอประมาณ 5-7 วัน ต้นกล้าเริ่มงอกและดูแลจนต้นกล้ามีใบจริง 3-5 ใบ หรือ 40 วัน หลังเพาะเมล็ดพันธุ์ (ภาพที่ 7) นอกจากนี้การเพาะกล้าในถาดฝนควรมีหลังคาพลาสติกกันฝนกระแทกต้นกล้า

1. การเตรียมพื้นที่

2. การย้ายปลูก

3. การใส่ปุ๋ย

△ การเตรียมพื้นที่ การย้ายปลูก และการใส่ปุ๋ยพริกกะเหรี่ยง

ซึ่งเป็นสาเหตุให้ต้นกล้าเน่าเสียหายได้ และคัดเลือกต้นกล้าที่มีขนาดสม่ำเสมอ ก่อนการย้ายปลูก เพื่อได้ต้นที่มีการเจริญเติบโต สม่ำเสมอและจัดการเขตกรรมไม่ยุ่งยาก ตลอดจนให้ผลผลิตสูง

3. การปลูก

การปลูกโดยหยอดเมล็ด : การปลูกพริกกะเหรี่ยงโดยอาศัยฝนนิยมหยอดเมล็ดพันธุ์แซมพืชไร่ เช่น ข้าวไร่ หรือข้าวโพด เกษตรกรจะใช้วิธีขุดหลุมลึกประมาณ 5 เซนติเมตร หยอดเมล็ดพันธุ์แล้วกลบหลุม การปลูกโดยวิธีนี้ให้ผลพริกแห้ง 2 - 4 กิโลกรัมต่อไร่ หรือเมล็ดพันธุ์ 0.2-1.0 กิโลกรัมต่อไร่ ปลูกจำนวน 4,000 ต้นต่อไร่

“ การปลูกวิธีนี้มีักพบปัญหา ต้นกล้าพริกเน่าตายมากกว่า การเพาะกล้า การหยอดเมล็ดพันธุ์ จะในช่วงข้าวโพดอายุ 1 สัปดาห์ ร่มเงาของต้นข้าวโพดจะสนับสนุน ให้ต้นกล้าพริกเจริญเติบโตดี และเมื่อเก็บเกี่ยวข้าวโพดจะตรงกับเวลาที่พริกออกดอกชุดแรก ทำให้ไม่มีปัญหาในการบังแสง ที่ทำให้ผลผลิตพริกลดลง ”

นอกจากนี้ต้นพริกเล็กๆ ยังได้อาศัยความชื้นในดินและปุ๋ยที่ใส่ให้ข้าวโพด เป็นระบบการปลูกพืชร่วมระบบที่เกษตรกรจะได้ผลผลิตทั้งข้าวโพดและพริกในพื้นที่เดียวกัน

การปลูกด้วยต้นกล้า : การปลูกพริกแซมแถวข้าวโพด โดยเพาะชำต้นกล้าอายุ 40 วัน ปลูกแซมหลังจากข้าวโพดอายุ 20 วัน โอกาสที่ต้นพริกรอดตายมากกว่า การหยอดเมล็ดพันธุ์ และให้ผลผลิตต่อพื้นที่สูงกว่า การปลูกพริกกะเหรี่ยงจากต้นกล้าสามารถทำได้โดยการปลูกแซมพืชไร่หรือปลูกเชิงเดี่ยวการเตรียมพื้นที่ปลูกพริก ทำการเตรียมแปลง ยกร่องแปลงให้กว้าง 1.2 เมตร ระยะห่างระหว่างแปลง 0.5 เมตร การปลูกระบบเกษตรอินทรีย์แนะนำให้ใส่ปุ๋ยรองพื้นด้วยปุ๋ยหมัก 1 ตันต่อไร่ หากเกษตรกรปลูกโดยระบบปลอดภัยสามารถใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ ย้ายกล้าลงแปลงดินเมื่อกล้าอายุ 40 วัน ย้ายปลูกต้นกล้าให้ระยะห่างระหว่างต้นและแถว เท่ากับ 50 และ 80 เซนติเมตร ปลูกจำนวน 4,000 ต้นต่อไร่

4. การจัดการธาตุอาหาร

ธาตุอาหารหลักที่พริกต้องการตลอดฤดูปลูก ได้แก่ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม ชนิดละ 20-30 กิโลกรัมต่อไร่ การใส่ไนโตรเจนควรใส่เป็นปุ๋ยรองพื้นครั้งหนึ่งในระยะเตรียมพื้นที่ จากนั้นใส่ปุ๋ยแต่งหน้า 3 ครั้ง คือ ระยะเริ่มออกดอกติดผล และหลังติดผลแล้ว 1 เดือน รวมครั้งหนึ่งที่เหลือ ส่วนฟอสฟอรัสและโพแทสเซียมควรใส่ในระยะเตรียมพื้นที่ การปลูกพริก ระบบเกษตรอินทรีย์แนะนำให้ใส่ปุ๋ยหมักรองพื้น 0.5-1.0 ตันต่อไร่ หลังจากปลูกหรือย้ายปลูกให้ใส่ปุ๋ยแต่งหน้ามูลไก่ อัตรา 300 กิโลกรัมต่อไร่ ทุก ๆ 1 เดือน จนกระทั่งเริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิต ระบบปลอดภัยควรใส่ปุ๋ยแต่งหน้า 3 ครั้ง ในวันที่ 20 40 และ 60 หลังย้ายปลูก โดยใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 ผสมกับ 46-0-0 ในอัตราส่วนอย่างละ 25 กิโลกรัมต่อไร่ หลังใส่ปุ๋ยเคมีทุกครั้งต้องให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ สภาพแปลงพริกกะเหรี่ยงที่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ยาวนาน สามารถใส่ปุ๋ยแต่งหน้าสูตร 13-13-21 อัตรา 25 กิโลกรัมต่อไร่ เดือนละ 1 ครั้ง หลังจากเริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตครั้งแรก และหลังจากย้ายปลูก 120 วัน

5. การกำจัดวัชพืช

การกำจัดวัชพืชทำหลังจากการย้ายปลูก 2 - 3 สัปดาห์ มักเป็นระยะที่วัชพืชงอกในแปลงปลูกพริกกะเหรี่ยงเป็นจำนวนมาก ควรกำจัดวัชพืชก่อนการใส่ปุ๋ยแต่งหน้าครั้งแรก ในระยะที่พืชกำลังมีดอกและติดผลควรงดการกำจัดวัชพืช เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการติดผลอ่อน การคลุมแปลงด้วยฟางข้าวหรือพลาสติกดำหลังปลูกหรือย้ายปลูกจะช่วยลดจำนวนวัชพืชและรักษาความชื้นได้นานมากขึ้น

“ นอกจากนี้การดูแลแปลง ผลิตผักให้สะอาด ปลอดภัย โดยกำจัดวัชพืช ในระยะที่เริ่มมีดอก เพื่อเป็นการลดจำนวนวัชพืช และประหยัดแรงงาน ในการดูแล ”

6. การให้น้ำ

พริกกะเหรียงทนต่อการขาดน้ำแต่ไม่ทนต่อสภาพน้ำท่วมขัง การปลูกพริกกะเหรียงโดยอาศัยฝน เป็นการปลูกในสภาพไร้การขาดน้ำมากจะทำให้ดอกร่วงและการติดผลลดลง การปลูกพริกกะเหรียงที่อาศัยน้ำชลประทานควรให้น้ำ 7-10 วันต่อครั้ง แต่สภาพดินร่วนปนทรายหรืออากาศร้อนมาก อาจจำเป็นต้องให้น้ำบ่อยมากขึ้น ระบบการให้น้ำมีหลายแบบ เช่น การให้น้ำตามร่อง ระบบสปริงเกอร์ หรือระบบน้ำหยด

7. การเก็บเกี่ยวผลผลิต

พริกกะเหรียงเป็นพืชที่ทยอยเก็บเกี่ยวได้ เริ่มเก็บเกี่ยวครั้งแรกตั้งแต่ 150 วัน หลังหยอดเมล็ดพันธุ์ หรือเมื่ออายุ 100 - 120 วัน หลังย้ายปลูก เก็บเกี่ยวทุกๆ 7-10 วันต่อครั้ง ช่วงเวลาเก็บเกี่ยว 60-120 วัน และหากมีฝนตกต่อเนื่องและฤดูฝนยาวนานจะทำให้ช่วงเวลาเก็บเกี่ยวนานมากยิ่งขึ้น

“ การเก็บเกี่ยวพริกกะเหรียงสามารถเก็บเกี่ยวผลสดสีเขียวถึงสีแดง เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกใกล้ตลาดนิยมเก็บเกี่ยวผลสีเขียวปนแดงเพื่อจำหน่ายเป็นพริกสด ส่วนพื้นที่ปลูกที่ไกลการคมนาคมจะเก็บเกี่ยวผลสีแดงสุกคาต้นและตาก 2-5 แดด เพื่อจำหน่ายเป็นพริกแห้ง ”

การปลูกโดยอาศัยฝนสามารถ เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ 3-4 ครั้ง ระยะห่าง 7-10 วันต่อครั้ง หากปลูกในพื้นที่ที่มีระบบชลประทานและให้น้ำได้ตลอดฤดูปลูก ทำให้สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้นานมากกว่า 100 วัน การเก็บเกี่ยวผลแดงจัดเพื่อทำพริกแห้งหรือทำเมล็ดพันธุ์สำหรับฤดูปลูกต่อไป ส่วนการเก็บเกี่ยวผลเขียวและแดงสำหรับจำหน่ายเป็นพริกเพื่อบริโภคผลผลิตสดผลผลิตพริกกะเหรียงสดและแห้งเท่ากับ 500 - 800 และ 150 - 250 กิโลกรัมต่อไร่ (อัตราน้ำหนัสด/แห้ง เท่ากับ 3.2 - 3.5 กิโลกรัม)

▲ ลักษณะของพริกกะเหรียงที่ปลูกแซมในไร่ข้าวโพด

▲ พริกพันธุ์ศรีราชฎร์ 1 ปลูกแซมในสวนกล้วยหอมของเกษตรกร อ.อุ้มผาง จ.ตาก

“ ฉบับหน้าตอนจบว่าด้วยเรื่องของข้อคำนึงในการปลูกพริกกะเหรียง ข้อสรุป/ข้อเสนอแนะ ปัจจัยแห่งความสำเร็จและปัจจัยที่จะทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จ และตารางการปฏิบัติงานการผลิตพริกกะเหรียง ทั้งระบบอินทรีย์และระบบเคมี ”

K.